

AZ ÚJ MISEKÖNYV

VI. Pál pápa nagycsütörtökön aláírt apostoli iratával tette közzé a II. Vatikáni zsinat kívánságának megfelelően átdolgozott új misekönyvet. Ennek első nyomtatott példányát Benno Gut bíboros, az istentiszteleti kongregáció prefektusa máj. 11-én mutatta be a Szentatyának. Az új misekönyv a szentmise szertartásának állandó és változó részeit tartalmazza, de nem foglalja magában a szentmise olvasmányait. A kiadóknak nem is szabad forgalomba hozniuk olyan misekönyveket, amelyekben az olvasmányok is megtalálhatók. A misekönyvet a pap az oltárnál használja, az olvasmányokat tartalmazó kötetnek az ambón kell lennie.

Az új misekönyv első 130 oldalán a kiadására vonatkozó szentszéki okmányokat és az új miserendben már közölt általános tudnivalókat találjuk. Ennek bevezető része röviden összefoglalja a misekönyv történetét és közli, hogy milyen szempontok szerint valósították meg mostani reformját. Az új misekönyv az egyes misék változó részeit, az antifónákat és imákat úgy közli, hogy mindegyik külön lapon található. Ami az imákat illeti, számuk mintegy kétezer. A korábbi misekönyvben található mintegy ezer imát az új misekönyvbe is szinte mind beiktatták, a többi más rítusok liturgiájából vették át. A régi misekönyv imáit felülvizsgálták, a liturgiai reform szellemének megfelelően át is dolgozták, ahol erre szükség volt. A vasárnapi misék változó részeit úgy módosították, hogy az olvasmányok gondolatával összhangban álljanak. Az ádventi, karácsonyi, nagyböjti és húsvéti időszakban a hétköznapoknak is saját miseszövegük van. Advent első három hetére hat szkémát találunk a hat hétköznapnak megfelelően, míg dec. 17-24 között minden napnak saját miseszövege van. A karácsonyi időszak hétköznapjaira ugyancsak 6 formulát közöl az új misekönyv, míg nagyböjtben napok szerint változik a mise szövege. Húsvét nyolcadára hasonlóképpen minden napra más szkémát találunk. A nyolcadot követő hetekben a 2. és 6. hét hétköznapjain egyugyanazon heti ciklus miséit mondjuk, míg a 3. és 5. héten egy másik húsvéti ciklus szövegei teszik változatossá a liturgiát. A változatosságot még jobban biztosítja az, hogy a húsvéti idő valamennyi 50 napjára a mise kollektá-imája más és más. A szentekről való megemlékezések imáit úgy dolgozták át, hogy anakronizmusokat, liturgiai közhelyeket ne tartalmazzanak és a szentek egyéniségét korunk igényének megfelelően mutassák be.

A közös misék sorát a templomszentelési mise nyitja meg. Ezt a közös Mária-misék 6 szkémája követi. A vértanúk közös miséit tíz, az egyháztanító-két kettő, a férfi- és női szentekét pedig 12 szkéma alkotja. Külön csoportban találjuk azokat a miséket, amelyek keresztelessel, bérmálással, papszenteléssel, házasságkötéssel kapcsolódnak. Az új misekönyv a különböző alkalmakkor mondható miseszövegeket valamivel nagyobb számban közli, mint a régi. E rész megszerkesztésében is érvényesültek a korszerűsítés elvei. Ha az egyházért ajánljuk fel a szentmisét, 5 szkéma között válogathatunk. Ha a pápáért

misézünk, kettő, ha a püspökért, szintén kettő áll rendelkezésünkre. Külön misét találunk pápa- és püspökválasztás, egyetemes zsinat és helyi zsinat esetére. Három szkéma között válogathatunk, ha papokért misézünk. Továbbá más és más szkémát találunk, ha papi hivatásokért, a szerzetesekért, a világi hívekért, a keresztények egységéért, a hitterjesztés eredményességéért, az üldözött keresztényekért ajánljuk fel a misénket. Hasonlóképpen külön miseformula van a polgári év kezdetére, az ember munkájának a megszentelésére, aratás idejére, természeti csapások alkalmával, menekültekért, börtönben sínylődőkért, betegekért, haldoklókért, családi békéért, barátokért, a jó halál kegyelméért. És természetesen nem hiányzik a külön szöveg arra az alkalomra, amikor meg akarjuk köszönni az Úr Istennek jótéteményeit. Az új misekönyv végül a votívmiséket és a gyászmiséket tartalmazza. A votívmisék sorába kerültek egyes eltörölt ünnepek miséi, mint pl. Jézus szent neve és drágalatos vére ünnepének a miséje. A gyászmisék sorát 5 általános, de teljes szkéma és 14 különleges szkéma alkotja. Ez utóbbiak között misét találunk arra az esetre is, amikor a szülők keresztség nélkül elhunyt gyermeküket gyászolják. Az új misekönyv nem közli külön-külön minden prefációnak a dallamát, hanem csak egy prefációnak az egyszerű és ünnepi dallamát mutatja be, megjegyezve hogy a többi 81 prefáció dallamát a két dallam szerint kell modellálni. Ez a szüksézszerűség érthető, hiszen latin misekönyvről van szó. A népmiséket mindig honi nyelven mondja a pap és az énekelt részek dallamát a honi nyelv igényeinek megfelelően kell módosítani.

Orbán Miklós